

Jaarverslag HilverZon

2018

Hilversum, maart 2019

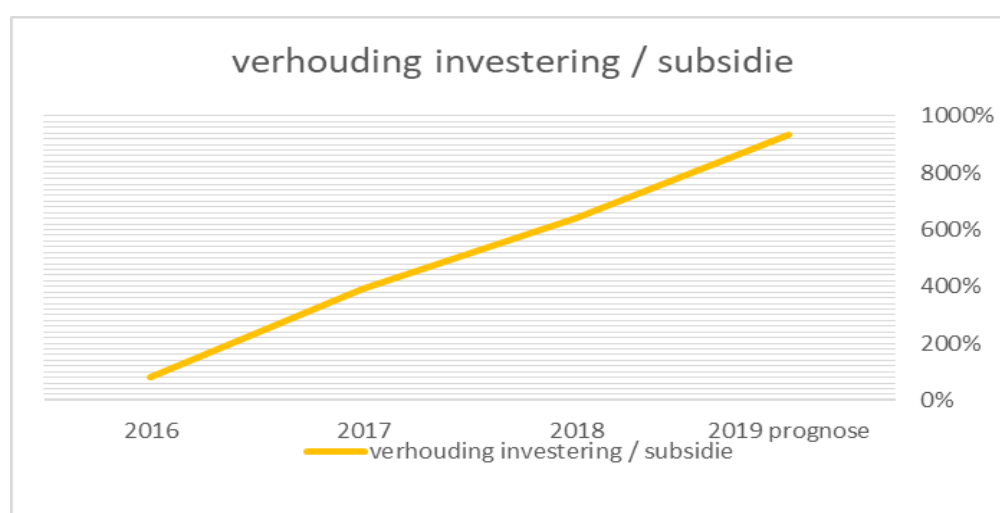
Inhoud

Voorwoord	3
Samenvatting	4
1. De resultaten en activiteiten	7
2. Nieuwe zonnedaken	8
2.1 Verwervingsactiviteiten nieuwe daken	10
3. Informeren en ondersteunen van inwoners van Hilversum over de energietransitie en bij het verduurzamen	12
3.1 Zichtbaarheid vergroot	12
3.2 Energiecoaches	14
3.3 Samenwerking	15
4. Organisatie 2018	15
4.1 Bestuur HilverZon	16
4.2 Raad van Toezicht	16
4.3 Algemene ledenvergadering	16
4.4 De organisatie	16

Voorwoord

Het jaar 2018 stond in het teken van staan naar lopen. Onze aanpak slaat aan, want we slagen er in om steeds meer inwoners van Hilversum bij de verduurzaming te betrekken. Het bestuur van HilverZon is daar trots op. Als jonge organisatie zijn we inmiddels van vallen en opstaan naar de volgende fase gegaan: van staan naar lopen.

Het jaar 2018 was er ook een van aan- en doorpakken, en met fraaie resultaten. Jaarlijks slaagt HilverZon erin om per euro gemeentesubsidie inwoners meer euro's te doen investeren. Waar deze verhouding in 2017 nog een factor 4 bedroeg (1 euro subsidie leidt tot 4 euro investering), komt de verhouding in 2018 ruim boven factor 6 uit. Voor 2019 verwachten we dat deze factor de 10 zal naderen.

In 2018 heeft HilverZon zich verder geprofessionaliseerd, maar loopt tegelijkertijd tegen de grenzen van het haalbare aan. Dit betekent ook dat HilverZon keuzes moet maken en prioriteiten moet stellen.

We hebben opnieuw méér losgemaakt in de Hilversumse samenleving. Dat was alleen mogelijk met de hulp van onze leden en andere vrijwilligers. In dit jaarverslag leest u in grote lijnen wat HilverZon in het jaar 2018 heeft gedaan en bereikt. Maar ook wat we hadden willen bereiken, maar waarvoor de lat (nog) te hoog lag. De financiële onderbouwing van de resultaten in 2018 vindt u in de jaarrekening en in de toelichting op de financiële jaarrekening.

HilverZon is trots op de in 2018 bereikte resultaten.

Namens het bestuur,

John Dietz, Voorzitter

maart 2019

Samenvatting

Gemeente Hilversum en HilverZon hebben in de Green Deal van 2016 afgesproken samen te werken aan het realiseren van concrete doelen. Op basis hiervan heeft HilverZon in 2018 de focus gelegd op twee activiteiten:

- Het realiseren van nieuwe collectieve projecten met zonnepanelen.
- Het betrekken van inwoners en organisaties van Hilversum bij de energie- en warmtetransitie, het faciliteren van inwoners bij het terugdringen en het verduurzamen van hun energieverbruik en het ontzorgen van organisaties bij de realisatie zonne-energieprojecten. Kortom: bewustwording en het faciliteren van verandering

Nieuw collectieve zonnedaken

Aan het einde van 2018 heeft HilverZon 3942 zonnepanelen in productie en nog eens 810 panelen aangelegd welke in Q2 2019 in productie zullen worden genomen. Eind 2017 waren er 1102 panelen in productie, er is dus een groei van bijna 360%!

HilverZon heeft in 2018 drie zonnedaken opgeleverd. Zonneweide Anna's Hoeve werd in maart feestelijk geopend, Zonnedak Dudok Arena I in april en Dudok Arena II in september. Via deze projecten nemen zo'n 230 huishoudens in Hilversum via HilverZon|om groene stroom af van een collectief lokaal zonnedak. In totaal zijn er nu 350 huishoudens die deelnemen aan een van de 6 zonnedaken van HilverZon.

Zonneweide Anna's Hoeve

Dudok Arena 1 en 2

Bewustwording en het faciliteren van verandering (de beweging)

Daarnaast speelde HilverZon een grote rol om Hilversummers bewust te maken van de noodzaak om te verduurzamen onder meer door het organiseren van vele bijeenkomsten, het opleiden van energiecoaches en communicatie via vele mediakanalen.

Zichtbaarheid verder vergroot

De zichtbaarheid van HilverZon is ook op vele manieren vergroot. We hebben op markten gestaan, flyers verspreid, spandoeken langs invalswegen opgehangen, deelgenomen aan straatspeeldagen, enz. Dat was alleen mogelijk met de hulp van onze leden en andere vrijwilligers.

Resultaten

De subsidiebrief van de gemeente stelde ons een aantal concrete doelstellingen. Daarnaast heeft HilverZon, in het verlengde van die doelstellingen, meer resultaten geboekt. In onderstaande tabel worden de belangrijkste resultaten samengevat.

Resultaatgebied	Doelstelling subsidiebrief	Realisatie	CO2 reductie
Aantal nieuwe zonnepanelen	Minimaal 2000 panelen	2650 panelen	0,28 kton*
Aantal bestaande zonnepanelen	Geen doelstelling	1102 panelen	0,12 kton*
Totale opwek-capaciteit groene HilverZon stroom	Minimaal 1,1 mWp	1,1 mWp (3752 panelen)	Zie boven
Aantal deelnemende bewoners aan collectieve projecten	Minimaal 400 huishoudens	350 huishoudens	Zie boven
Energie besparing bij particulieren	150 huishoudens	150 huishoudens	0,15 kton**
Geïnteresseerde huishoudens	500 huishoudens	572 (bij HilverZon bekend)	pm
Aantal ondersteunde VvE's	20	35	pm
Aantal ondersteunde scholen	30 lessen en 3 opwek projecten	35 lessen, en gesprekken met 11 schoolbesturen over opwekprojecten	pm
Straat- en wijkacties	10	10 straat, wijk of bewonersacties	pm
Opgezette en ondersteunde wijkkrachtgroepen	5	9 (wijkgroepen of projectraden)	pm
Aantal Energiecoach-gesprekken	Geen doelstelling	100, met gemiddeld investeringsbedrag van €2.500	0,1 kton***
Levering van groene stroom	500 huishoudens	230 huishoudens (via om)	zie bij panelen
Levering groen gas via om	Geen doelstelling	230 huishoudens	0,65 kton****
TOTAAL CO2 reductie			1,3 kton

*105 kg/jaar/paneel CO2 reductie; bron: gaslicht.com (<https://www.gaslicht.com/energiebesparing/stroom-opwekken-met-zonnepanelen>). Alle bijna 4000 HilverZon zonnepanelen bij elkaar leveren nu jaarlijks een **CO2 reductie op van 0,4 kton/jaar**.

**1Kton/huishouden; bron: evaluatie wijkbijeenkomsten (schatting)

***1Kton/huishouden; bron: terugkoppeling genomen maatregelen n.a.v. coach gesprekken (schatting)

**** een gemiddeld huishouden verbruikt 1500m³/jaar. Per 1000m³ CO2 reductie van 1890kg.

In haar duurzaamheidsbeleid stuurt de gemeente op reductie van CO2 uitstoot. Bovenstaande tabel geeft een indicatie wat door de activiteiten van HilverZon minimaal aan CO2 uitstoot in Hilversum bespaard is. Wij weten niet wat onze wijkacties, eco lessen op scholen, enz. aan besparingen hebben opgeleverd; al was het maar dat kinderen minder lang zijn gaan douchen.

Met enige zekerheid kunnen we echter stellen dat HilverZon met 1,3 Kton in 2018 heeft bijgedragen aan het verminderen van CO2 uitstoot in Hilversum.

HilverZon heeft in vele opzichten de wind in de rug. De toenemende bewustwording over de gevolgen van klimaatwijziging en de gunstige fiscale postcoderoos-regeling kunnen onze activiteiten op veel belangstelling rekenen.

In 2018 werd ook steeds duidelijker dat we de wind dan wel in de rug hebben, maar dat de helling waar we tegenop willen fietsen best wel stijl is.

We moeten hiermee leven, en draagvlak en een goede organisatie zijn belangrijk. Soms moet je echter gewoon aan de slag gaan. Wij zijn er klaar voor.

1. De resultaten en activiteiten

De subsidiebrief van de gemeente stelde ons een aantal concrete doelstellingen. Daarnaast heeft HilverZon, in het verlengde van die doelstellingen, meer resultaten geboekt. In onderstaande tabel worden de belangrijkste resultaten samengevat.

Resultaatgebied	Doelstelling subsidiebrief	Realisatie	CO2 reductie
Aantal nieuwe zonnepanelen	Minimaal 2000 panelen	2650 panelen	0,28 kton*
Aantal bestaande zonnepanelen	Geen doelstelling	1102 panelen	0,12 kton*
Totale opwek-capaciteit groene HilverZon stroom	Minimaal 1,1 mWp	1,1 mWp (3752 panelen)	Zie boven
Aantal deelnemende bewoners aan collectieve projecten	Minimaal 400 huishoudens	350 huishoudens	Zie boven
Energie besparing bij particulieren	150 huishoudens	150 huishoudens	0,15 kton**
Geïnteresseerde huishoudens	500 huishoudens	572 (bij HilverZon bekend)	pm
Aantal ondersteunde VvE's	20	35	pm
Aantal ondersteunde scholen	30 lessen en 3 opwek projecten	35 lessen, en gesprekken met 11 schoolbesturen over opwekprojecten	pm
Straat- en wijkacties	10	10 straat, wijk of bewonersacties	pm
Opgezette en ondersteunde wijkkrachtgroepen	5	9 (wijkgroepen of projectraden)	pm
Aantal Energiecoach-gesprekken	Geen doelstelling	100, met gemiddeld investeringsbedrag van €2.500	0,1 kton***
Levering van groene stroom	500 huishoudens	230 huishoudens (via om)	zie bij panelen
Levering groen gas via om	Geen doelstelling	230 huishoudens	0,65 kton****
TOTAAL CO2 reductie			1,3 kton

*105 kg/jaar/paneel CO2 reductie; bron: gaslicht.com (<https://www.gaslicht.com/energiebesparing/stroom-opwekken-met-zonnepanelen>). Alle bijna 4000 HilverZon zonnepanelen bij elkaar leveren nu jaarlijks een CO2 reductie op van 0,4 kton/jaar.

**1Kton/huishouden; bron: evaluatie wijkbijeekkomsten (schatting)

***1Kton/huishouden; bron: terugkoppeling genomen maatregelen n.a.v. coach gesprekken (schatting)

**** 230 huishoudens, gemiddeld 1500 m³ vergoend gas, geeft een Co₂ reductie van 0,65 kton

Zoals uit de tabel blijkt zijn veel van de afgesproken doelstellingen gerealiseerd. Daarmee draagt HilverZon substantieel bij aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente. Het aantal huishoudens dat aan een van de HilverZon projecten deelneemt blijft iets achter. Echter, zij nemen wel gemiddeld per huishouden meer panelen/participaties af dan gedacht (ruim 11 panelen/huishouden).

HilverZon heeft veel VvE's ondersteund. Het blijkt telkens weer veel tijd en energie te kosten om bij VvE's 'binnen te komen'. Daarbij komt de vaak langdurige besluitvorming bij de VvE's, waardoor in 2018 nog geen VvE zonnedak is gerealiseerd. De verwachting is dat begin 2019 een aantal VvE's positief zal besluiten (NB. Inmiddels hebben medio maart 2019 3 VvE's besloten met HilverZon in zee te gaan).

Het aantal huishoudens dat via HilverZon|om groene stroom afneemt blijft achter bij de verwachtingen. Dat wil niet zeggen dat er niet meer dan 240 huishoudens groene stroom afnemen, maar dat gaat in ieder geval niet via HilverZon|om. Wij kunnen en willen huishoudens niet dwingen van leverancier te veranderen als zij participaties kopen. Vaak zitten zij ook aan meerjarige contracten vast.

Activiteiten 2018

HilverZon heeft in 2018 de focus gelegd op twee activiteiten:

- Het realiseren van nieuwe collectieve projecten met zonnepanelen (Hfst 2).
- Het betrekken van inwoners en organisaties van Hilversum bij de energie- en warmtetransitie, het faciliteren van inwoners bij het terugdringen en het verduurzamen van hun energieverbruik en het ontzorgen van organisaties bij de realisatie zonne-energieprojecten. Kortom: bewustwording en het faciliteren van verandering (Hfst 3).

Daarnaast is ook veel aandacht besteed aan het verder professionaliseren en uitbouwen van de organisatie (Hfst 4).

2. Nieuwe zonnedaken

In 2018 heeft HilverZon drie nieuwe zonnedaken opgeleverd; twee op de sporthal Dudok Arena en één op de bufferbak van de waterzuiveringsinstallatie. Voor Dudok Arena is de installatie gebeurd door Solar Partners, die middels een aanbestedingsprocedure voor de gemeentelijke daken als installateur uit de bus is gekomen. De bufferbak is gerealiseerd door de gemeente Hilversum; HilverZon verkoopt in delen de zonnepanelen aan geïnteresseerde inwoners.

- **Zonneweide Anna's Hoeve**

De bufferbak is officieel geopend op 19 maart, terwijl op 22 maart de registratie daarvan bij de notaris heeft plaatsgevonden. Er werd overigens al sinds eind februari via 3 van de 8 omvormers (810 van de 2160 panelen) stroom opgewekt. Deel 1 van dit postcoderoosproject is officieel op 1 april van start gegaan.

Deel 2, met 582 panelen is op 1 juni 2018 aan HilverZon overgedragen. Deel 3, met 810 panelen is in 2018 al wel in de verkoop gegaan maar was toen nog niet aangesloten (dit is pas op 14 maart 2019 gerealiseerd).

Omvormers Zonneweide Anna's Hoeve

In het project werkte HilverZon nauw samen met de gemeente en bij de opening (maart 2018) is dit het Nederlands grootste Postcoderoosproject.]

Op 18 juni is er overleg geweest tussen de gemeente, Mourik, Solar Art en HilverZon en is het Instandhoudingsplan vastgesteld. Verder is geconstateerd dat de garantie van de levering van 550.000 kWh per jaar een issue is. Berekeningen van HilverZon kwamen uit op een productie tussen 500.000 en 520.000 kWh als realistisch.

Hiermee trad de boeteclausule tussen de gemeente en Mourik in werking (een gemaximeerd bedrag dat ruimschoots gehaald wordt bij deze berekeningen). Voor HilverZon betekent dit dat er minder participaties verkocht kunnen worden, met gevolgen voor de business case. Wanneer de boete voor Mourik ten goede komt aan HilverZon kunnen de nadelen voor de deelnemers en HilverZon beperkt worden. Eind 2018 was dit issue nog niet opgelost.

- **HilverZonnedak Dudok Arena I**

De 772 panelen op Dudok Arena fase 1, waren al eind 2017 gelegd. De kabels van de zonnepanelen op het dak naar de 'meterkast' zijn in een gezamenlijke inspanning van Solar Partners en een aantal HilverZonners gelegd. Aan dit zonnedak nemen 60 Hilversumse huishoudens deel. De inwerkingtreding liep helaas vertraging op, en ging op 1 juli van start. Dit als gevolg van een tussentijds aangepast plan van aanpak door Liander, de netwerkbeheerder waarvan we afhankelijk zijn voor de aansluiting op het net.

Aanleg eerste zonnepanelen HilverZonnedak Dudok Arena fase 1

- **HilverZonnedak Dudok Arena II**

Reeds begin 2018 is gestart is om de tweede fase in te plannen. De ambitie was om ruim voor de zomer deze tweede fase te realiseren. Dit is ook gelukt en de tweede fase van Dudok Arena is afgerond op 22 juni. Daarmee is het project 'gemeentelijke daken' succesvol afgerond!

Dudok Arena II werd officieel geopend in september 2018.

HilverZonnepanelen Dak Dudok Arena I en II

De eerste fase is op 1 april 2018 gestart als postcoderoos. De tweede fase met 528 panelen is in mei gelegd en op 1 juli als postcoderoos gestart. In de tweede helft van het jaar hebben we een aanbesteding gehouden voor het wassen van onze panelen. De keuze is gevallen op Flevo Solar Wash, een bedrijf dat zich gespecialiseerd heeft in het reinigen van panelen. Met het contract worden alle panelen een maal per jaar gereinigd en wordt tevens een visuele controle op het zonnepanelendak uitgevoerd.

De zonnepaneel Anna's Hoeve op de bufferbak van de rioolwaterzuivering is aangelegd door de gemeente Hilversum en in delen verkocht aan HilverZon. In dit project zijn 2160 panelen gerealiseerd, waarvan 195 verkocht zijn in 2018.

Verder is er een evaluatiegesprek geweest met Solarpartners over het leggen van de panelen op de gemeentelijke daken. Belangrijk punt is dat de garantie op de installatie 5 jaar bedraagt, waardoor er voorlopig nog geen contract hoeft te worden gesloten m.b.t. technisch onderhoud.

Deze 3 zonnepanelendaken gerealiseerd in 2018 bestaan in totaal uit 2650 panelen., waarmee het totaal aantal HilverZon zonnepanelen op 3752 komt. In totaal zijn er nu 350 huishoudens die deelnemen aan een van de 6 zonnepanelendaken van HilverZon. Dat betekent ook dat op initiatief van HilverZon Hilversumse burgers in 2018 € 861.250] (2650 x €325) (excl. energiebesparing) aan duurzaamheid hebben besteed (in 2017 was dit nog 'maar' € 358.000).

2.1 Verwervingsactiviteiten nieuwe daken

Op basis van door de gemeente verstrekt data hebben we een selectie gemaakt van potentieel geschikte daken voor zonnepanelen (>1000m²). Dit heeft nog niet geleid tot belangstelling bij dakeigenaren. HilverZon heeft beperkte capaciteit om contacten met dakeigenaren aan te gaan en bovendien blijken dakeigenaren steeds vaker hun daken niet om niet ter beschikking te willen stellen. Dit is uiteraard van invloed op onze business case.

- **Nieuwe zakelijke daken**

Voor het dak van de TOMIN-groep hebben we een offerte opgesteld, maar heeft niet geleid tot positieve besluitvorming binnen de TOMIN-groep over het investeren in een zonnepanelendak (SDE+), daar de TOMIN groep uiteindelijk hun hele gebouw wilde verduurzamen en wij deelname aan de aanbesteding hiervoor een stap te ver vonden gaan.

We hebben wel succesvolle gesprekken gehad met de zweefvliegvereniging in Hilversum. De vereniging draagt de verduurzaming van Hilversum een warm hart toe en wil onder voorwaarden hun dak ter beschikking stellen. Wij hebben een voorstel bij het bestuur van de zweefclub neergelegd. Eind 2018 is bij de

zweefvliegvereniging een nieuw bestuur aangetreden, dat even tijd nodig heeft om de zaken op orde te krijgen. De vereniging komt rond de zomer terug op ons voorstel.

Hierop aansluitend heeft HilverZon gesprekken gehad met de Stichting Vliegveld Hilversum om een bijdrage te leveren aan de verduurzaming van het vliegveld. De Stichting Vliegveld Hilversum heeft plannen om op korte en langere termijn het vliegveld te ontwikkelen tot de grootste buitenattractie van de gemeente Hilversum. Ambities zijn onder meer een Experience Center for Electric Flying en een Educatief e-Mobility Center voor bezoekers. Duurzame mobiliteit en duurzame energie gaan hierbij hand in hand. HilverZon als partner van de Stichting heeft de verschillende verduurzamingsscenario's voor energieopwekking op of rondom het vliegveld geïnventariseerd. Voor de zomer van 2019 zal een concreet voorstel worden uitgewerkt.

- **Verkennde gesprekken en dakscans met scholen**

Met verschillende scholen en schoolbesturen zijn in 2018 actieve gesprekken geweest over assistentie bij de realisatie van zonnepanelen op hun schooldaken. Verder lopen de Energielessen door, een effectief middel om door te pakken naar directies van scholen. Het effect op ouders is minder duidelijk zichtbaar.

HilverZon heeft contact gezocht met Urgenda om te voorkomen dat hun project 'schooldakrevolutie' (SDR) zou gaan overlappen met de inspanningen van HilverZon en de gemeente Hilversum.

Dit heeft ertoe geleid dat wij de lokale vertegenwoordiger van Schooldakrevolutie zijn geworden en zelf de regie hierin hebben. Dit verloopt overigens in nauwe samenhang met het Ecoschools-project van de gemeente samen met Natuur- & Milieu-educatie.

Met het schoolbestuur van Stip (openbare scholen) is de afspraak gemaakt dat wij tegen betaling een analyse doen van of de daken van de bij Stip aangesloten scholen geschikt zijn om zonnepanelen op te leggen. Ook andere schoolbesturen hebben interesse, maar willen graag dat de gemeente faciliteert bij de financiering van de onderzoeken. In ons gesprek met de gemeente op 11 oktober ziet ook de gemeente hier brood in. De gemeente geeft aan dat het voorstel voor een project zonnedaken op scholen verdere uitwerking verdient, waarbij in eerste instantie gekeken werd naar de mogelijkheden van een nieuwe Green Deal Scholen. Later werd ons geadviseerd dit op te nemen in ons jaarplan 2019 en in de subsidieaanvraag 2019.

- **Verkennde gesprekken met VvE's**

Er is actief contact geweest met 4 VvE's (1 op Seinhorst, 1 bij de Heigalerij en 2 in Kerkelanden). De VvE op de Heigalerij is kansrijk voor ca 200 panelen. Via Post makelaars komt er een intensieve stroom van contacten met VvE's op gang. Met in totaal 35 VvE's hebben we contact gehad.

Hier blijkt veel potentie in te zitten, en zou eigenlijk opgeschaald moeten worden aangezien we nu niet alle VvE's op kunnen pakken vanwege tijdgebrek. Besluitvorming binnen VvE's blijkt telkens weer een tijdrovende zaak te zijn, waardoor de realisatie van projecten soms lang op zich laat wachten. Bij het schrijven van dit jaarplan is bekend geworden dat er drie VvE's zonnepanelen op hun dak gaan leggen; meer VvE's zullen waarschijnlijk volgen.

- **Gesprekken met banken**

Met de Triodosbank zijn we in gesprek geweest over de mogelijkheden van (gedeeltelijke) externe financiering van PCR-projecten. Hiermee zou de initiële investering door participanten omlaag kunnen en verwachten we een nieuwe doelgroep aan te kunnen boren. Het is duidelijk dat de Triodosbank graag een dergelijke samenwerking aangaat, maar gaat niet verder dan 40% externe financiering en de voorwaarde dat de lening pas verstrekt wordt als 80% van de participaties verkocht zijn. Aangezien de Triodosbank op dit moment nog geen enkel PCR-project mede financiert, zien wij wel mogelijkheden voor onderhandeling

m.b.t. deze en andere voorwaarden. Gezien de voorbereidings- en doorlooptijd bleek het echter niet mogelijk deze constructie voor de laatste Bufferbak modules te kunnen gebruiken.

Ook hebben we een gesprek met de RaboBank gehad om de mogelijkheden van medefinanciering van postcoderoosprojecten te verkennen. Kort gezegd komt het erop neer dat de Rabobank hier geen brood in ziet, omdat we te weinig 'onderpand' hebben. Onder de oppervlakte speelde ook het argument dat het om een te klein bedrag ging een rol. Dit komt overeen met ervaringen die werden verteld op de Heidag voor bestuurders van Hier Opgewekt, waar onze voorzitter aan heeft deelgenomen. Projecten met windmolens waar minstens € 1.000.000 aan cofinanciering gevraagd wordt, hebben over het algemeen meer kans.

HilverZon speelt een grote rol om Hilversummers bewust te maken van de noodzaak om te verduurzamen. We hebben meerdere bijeenkomsten voor inwoners georganiseerd en daarmee aandacht gevraagd en gekregen voor de verduurzaming van Hilversum. Bij de activiteiten op wijkniveau bleek afgelopen jaar dat de belangstelling voor het vormen van een wijkkrachtgroep gering is. Mensen bijeenbrengen en de noodzaak benoemen leidt meestal alleen tot individuele verduurzamingsstappen. Onze conclusie is dat de mensen nog verder gefaciliteerd moeten worden door het organiseren van duurzame wijkactiviteiten voordat wijkkrachtgroepvorming op zal treden. Het organiseren van bewoners binnen bestaande organisaties blijkt vooralsnog effectiever.

3. Informeren en ondersteunen van inwoners van Hilversum over de energietransitie en bij het verduurzamen

De zonedaken van HilverZon dienen 2 duurzame doelen: samen lokaal meer duurzame energie opwekken in Hilversum *en* het vergroten van de bewustwording van Hilversummers van de noodzaak en het nut en de lol van het verduurzamen. Ook buiten de zonedaken speelde HilverZon in 2018 een grote rol om Hilversummers bewust te maken van de noodzaak om te verduurzamen.

3.1 Zichtbaarheid vergroot

We hebben meerdere bijeenkomsten voor inwoners georganiseerd en daarmee aandacht gevraagd en gekregen voor de verduurzaming van Hilversum. We hebben op diverse markten gestaan en flyers verspreid door heel Hilversum. Dat was alleen mogelijk met hulp van onze leden. Zie ook het overzicht evenementen en promotie HilverZon 2018.

Bij de activiteiten op wijkniveau bleek afgelopen jaar dat de belangstelling voor het vormen van een wijkkrachtgroep gering is. Mensen bijeenbrengen en de noodzaak benoemen leidt meestal alleen tot individuele verduurzamingsstappen. Mensen zijn veel meer geneigd zich binnen bestaande verbanden in te gaan zetten voor verduurzaming; sportverenigingen, kerken, de seniorenvereniging, wijkcentra.

Onze conclusie is dat de mensen nog verder gefaciliteerd moeten worden door het organiseren van duurzame wijkactiviteiten voordat wijkkrachtgroepvorming op zal treden. Desondanks heeft HilverZon de volgende wijkinitiatieven kunnen ondersteunen: Geuzenkracht, HeiKracht, Meentkracht, Gebruikerscollectief Arenapark, Buurtpost Zuid en de projectraden Rotor Media, Dudok Arena en Kerkelanden. Het organiseren van bewoners binnen bestaande organisaties blijkt vooralsnog effectiever. Voorbeelden hiervan: SenVer, meerdere Groene Kerken.

Evenement/promotie	Datum
Bijeenkomst footprintchallenge	1-2-2018
Doe het niet zelf bijeenkomst HilverZon	7-2-2018
Zichtbaarheid in stad: 2-hoeksborden HilverZon langs de weg	15-2-2018
Ontwikkeling materialen: folder HilverZon	8-2-2018
HilverZon University bijeenkomst	20-2-2018
Ontwikkeling materialen: informatiebrochure HilverZonnedak	15-2-2018
Energie avond, buurthuis De Geuw	7-3-2018
Zichtbaarheid in stad: folders in wijkcentra en bibliotheken en huis aan huis	15-3-2018
Hockey Super Sunday: voorlichting activiteiten HilverZon	18-3-2018
Opening Zonneweide Anna's Hoeve, fase 1	19-3-2018
Zichtbaarheid in stad: 2-hoeksborden HilverZon langs de weg	2-4-2018
Werving via evenementen: City Run	7-4-2018
Opening HilverZonnedak Dudok Arena fase 1	13-4-2018
City Run 2018	15-4-2018
Ontwikkeling film HilverZon voor station en Groest	24-4-2018
Zichtbaarheid in stad: spandoeken op straat	30-4-2018
Overleg maatschappelijke organisaties: samenwerking	7-6-2018
Straatspeeldag: bij 13 straten HilverZon pakketten afgeleverd	15-6-2018
Stand op straatspeeldag Komentenstraat	16-6-2018
Flyeractieweek station Hilversum	20-6-2018
Zomerborrel maatschappelijk actieve Hilversummers: samenwerking	22-6-2018
Wijkbuurtactie Lieven de Key/Robineatuin: HilverZon informatie uitgereikt	30-6-2018
Zichtbaarheid in stad: spandoeken op straat t/m 20-6	20-6-2018
Zichtbaarheid in stad: promoteteams Seinhorst e.d.	3-6-2018
Buurtbijeenkomst Diependaalse kerk/opening Dudok arena fase 2	8-9-2018
Zichtbaarheid in stad: deelname markten GvA: Pure Buren	16-9-2018
Actief markt	23-9-2018
Dag van Duurzaamheid	10-10-2018

Evenement/promotie	Datum
Bedrijvenevenement Kerkelanden	11-10-2018
Bijeenkomst Senver	12-10-2018
Flyeractie Zonneweide Anna's Hoeve Hilversum noord	15-10-2018
Bijeenkomst De Geus 'Wat betekent de energietransitie voor jouw huis?'	1-11-2018
Bijeenkomst Morgenster 'Wat betekent de energietransitie voor jouw huis?'	13-11-2018
Zichtbaarheid in stad: spandoeken op straat t/m 25/11	20-11-2018
Raadhuis, avond nieuwe inwoners	27-11-2018
Bijeenkomst Sociëteit De Unie 'Wat betekent de energietransitie voor jouw huis?'	28-11-2018

- HilverZon heeft haar zichtbaarheid door het jaar heen vergroot door drie keer spandoeken langs de rand van Hilversum op te hangen voor een periode van 1 à 2 weken en via activerende informatieborden langs doorgaande wegen in Hilversum.
- Voor de jaarlijkse straatspeeldagen zijn leuke, educatieve speelpakketten samengesteld en verspreid. HilverZon heeft bij 13 straten een speelpakket afgeleverd. Een speelse manier om de jeugd te wijzen op het belang van verduurzamen.
- Bij de jaarlijkse Hilversum City Run, een evenement dat heel Hilversum op zijn kop zet, heeft HilverZon ook op een ludieke manier aandacht gevraagd voor de noodzaak om te verduurzamen.
- Het in maart door HilverZon georganiseerde verkiezingsdebat met het accent op verduurzaming leidde tot een hoge opkomst en was daarmee een succes.
- Op onze oproep onder de leden om mee te helpen brieven en flyers te bezorgen hebben er zo'n 40 gereageerd.
- Al deze activiteiten resulteerden in een toename van het aantal deelnemers aan zonnedaken en de groeiende vraag naar ondersteuning bij energiebesparing. Hiermee heeft HilverZon in haar korte bestaan bewezen al wezenlijk bij te dragen aan de verduurzaming van Hilversum.

3.2 Energiecoaches

Behalve de genoemde activiteiten die tot doel hadden de inwoners van Hilversum bewuster te maken over verduurzamen en hen bijvoorbeeld via de informatieavonden kennis te geven over de energie (en warmtetransitie, met als credo eerst energie besparen (isoleren) voordat je je richt op een duurzame energiebron), heeft HilverZon ook individuele bewoners van Hilversum geholpen met de gevolgen van de energietransitie voor hun woning. En wel via energiecoachgesprekken. Een team van 8 energiecoaches heeft, onder leiding van coördinator Erik de Lange, in 2018 bij 100 huishoudens een gesprek gevoerd over de concrete mogelijkheden die bewoners hebben om hun huis te verduurzamen en hun energieverbruik te beperken. Deze energiecoachgesprekken hebben in 2018 in concreto geleid tot gemiddeld 2,3 isolatiemaatregelen per huishouden en daarmee 100 Kton besparingen aan CO2 opgeleverd.

De energiecoaches worden getraind door HOOM, waarbij we samenwerken met HET.

De energie-coaches opereren onder verantwoordelijkheid van Energie Verbonden, de koepelorganisatie van alle Gooise energie coöperaties. In de loop van 2019 wordt een besluit van de regiogemeenten verwacht om een en ander te gaan coördineren en ondersteunen. De regio-koepel wil hier niet op wachten en is daarom al begonnen met de energiecoach training. De energie-coaches kunnen daarom in ieder geval al aan de slag en er zijn opleidingsdata gerealiseerd.

3.3 Samenwerking

HilverZon zal zich blijven richten op samenwerking. Samen met andere lokale organisaties binnen en buiten Hilversum zoeken naar mogelijkheden om Hilversum te verduurzamen. Met de gemeente is het afgelopen jaar veelvuldig contact geweest over o.a. de invulling van het Klimaatakkoord. Met HET is een gesprek gepland begin 2019, waarin gesproken zal worden over wie wat doet en waarin samengewerkt kan worden, zoals bij de energiecoaches.

Een HilverZon bestuurslid zit in het bestuur van Energie Verbonden. Met Energie Verbonden wil HilverZon de samenwerking met energiecoöperaties in het Gooi versterken om daarmee kennis en ervaring uit te wisselen, de effectiviteit en efficiency te vergroten en een goede gesprekspartner te zijn voor de regiogemeenten en de Regio GV.

Daarnaast zijn er diverse samenwerkingscontacten met o.a. de provincie Noord-Holland, Energie Samen (de nieuwe koepel van energie coöperatie organisaties), andere energiecoöperaties, enz.

In de zomer van 2018 kondigde de provincie Noord-Holland een subsidie-regeling aan voor burger-energie-initiatieven. HilverZon heeft op basis van de regeling 2 subsidies toegewezen gekregen van ieder eur 10.000

Hiermee kan HilverZon een aantal VvE's extra ondersteuning bieden tussen oktober 2018 en zomer 2019, en heeft HilverZon de beschikking over extra middelen voor het realiseren van nieuwe postcoderoosprojecten.

4. Organisatie 2018

2018 was het jaar van het klimaatakkoord. In juli zijn de contouren van dit akkoord gepresenteerd en vervolgens verder uitgewerkt. Dit gaat de toekomst van de energiecoöperaties in Nederland beïnvloeden, zoveel is zeker. HilverZon bereidt zich hierop voor en zoekt daarin ook de samenwerking met andere coöperaties. Het is de uitdaging om met beperkte middelen op de nieuwe ontwikkelingen in te gaan.

Naarmate HilverZon verder groeit (nu bijna 470 leden), is er steeds meer behoefte aan een professionele organisatie, waar een betaalde 'staf' onderdeel van vormt. Deze staf zou idealiter bestaan uit de volgende competenties: algemeen coördinator ('directeur'), secretariaat, financiële administratie en communicatie/marketing/ sales. Met name aan dit laatste zal meer aandacht besteed moeten worden, daar dit een kritische succesfactor is voor het realiseren van voldoende inkomsten uit de verkoop van participaties. Daarnaast zijn er projectleiders nodig die de verschillende projecten ondersteunen. Ook dit vergt een professionele begeleiding. HilverZon heeft zich in 2018 verder geprofessionaliseerd, maar loopt tegelijkertijd tegen de grenzen van het haalbare aan. Een professionele organisatie vraagt om een permanente bezetting

en kan op meerdere functies niet volstaan met inzet van alleen vrijwilligers. Dit betekent ook dat HilverZon keuzes moet maken en prioriteiten moet stellen.

4.1 Bestuur HilverZon

Het bestuur van HilverZon kwam in 2018 in principe twee wekelijks bij elkaar. Naast de 'normale' bestuurlijke aangelegenheden is een begin gemaakt met een meer transparante governance, waarbij o.a. de functies van voorzitter bestuur en die van algemeen coördinator bij twee verschillende personen zijn onder gebracht.

In het bestuur heeft Aernoud Olde, één van de oprichters van HilverZon, per 1 november de voorzittershamer overgedragen aan John Dietz. Verder is de samenstelling van het bestuur in 2018 onveranderd gebleven. De overige leden zijn Geertrui Wilkens (secretaris), Gert van der Windt (penningmeester a.i.) en Aernoud Olde. Het bestuur was eind 2018 nog naarstig op zoek naar een penningmeester en een bestuurder communicatie en marketing.

Aernoud heeft zijn functie als algemeen coördinator beëindigd. Vanaf 1 november wordt deze functie vervuld door Liselotte Smorenburg.

4.2 Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht heeft in 2018 6 keer met het bestuur overlegd. De voorgenomen uitbreiding van de RvT van vier naar zes leden is aanleiding om verder na te denken hoe HilverZon maximaal gebruik kan maken van de in de RvT aanwezig kennis en know how. Daarom ligt het plan voor om naast de reguliere RvT/bestuursvergadering, per aandachtsgebied overlegtafels te formeren waarin meer ruimte is voor brainstormen en overleg dan in een reguliere RvT vergadering. Ook kunnen de tafels bij de concrete uitvoering van taken van HilverZon betrokken worden. Begin 2019 zal dit verder uitgewerkt worden.

Ook is er met de Raad van Toezicht gesproken over de (on)wenselijkheid om de coöperatie juridisch op te splitsen om daarmee het (financiële) risico van participatie bezitters te verminderen. Na een advies hiertoe van advocatenkantoor Houthoff om hier vooralsnog vanaf te zien, vanwege de complicaties die dit tweeg brengt. Wel gaat een gedegen risico-inventarisatie en –analyse plaatsvinden (begin 2019).

4.3 Algemene ledenvergadering

In 2018 zijn er drie ALV's gehouden, waarvan de 2^e slechts een formaliteit was in verband met een (kleine) statuten wijziging. De ALV's waren goed bezocht (minstens 50 aanwezigen) en gingen akkoord met resp. het jaarverslag 2017 en het jaarplan 2019.

4.4 De organisatie

HilverZon heeft zich in 2018 verder geprofessionaliseerd, maar loopt tegelijkertijd tegen de grenzen van het haalbare aan. Een professionele organisatie vraagt om een permanente bezetting en kan op meerdere functies niet volstaan met inzet van alleen vrijwilligers. Dit betekent ook dat HilverZon keuzes moet maken en prioriteiten moet stellen. 2018 is ook het jaar van het klimaatakkoord. In juli zijn de contouren van dit akkoord gepresenteerd en vervolgens verder uitgewerkt. Dit gaat de toekomst van de energiecoöperaties in Nederland beïnvloeden, zoveel is zeker. HilverZon bereidt zich hierop voor door kritisch te kijken naar de eigen mogelijkheden en in samenspraak met vooral de gemeente en de regio de verduurzaming van Hilversum in een stroomversnelling te krijgen. Hierbij zal HilverZon met name haar 'USP' inzetten, het betrekken van de inwoners en organisaties van Hilversum bij de energie transitie.

4.5 De toekomst

HilverZon heeft in vele opzichten de wind in de rug. De toenemende bewustwording over de gevolgen van klimaatwijziging en de gunstige fiscale postcoderoos-regeling kunnen onze activiteiten op veel belangstelling rekenen.

In 2018 werd ook steeds duidelijker dat we de wind dan wel in de rug hebben, maar dat de helling waar we tegenop willen fietsen best wel stijl is.

Veel van de projecten waar we op de achtergrond voorbereidingen op plegen zoals regionalisering, warmtenetten, een integraal isolatie-aanbod voor particulier woning-eigenaren en tal van andere toekomstige ontwikkelingen blijken zeer vatbaar te zijn voor vertraging en uitstel van besluitvorming.

Het begon in 2017 met uitstel van besluitvorming vanwege de naderende lokale verkiezingen, daarna werden de klimaattafel-onderhandelingen aangekondigd en horen we telkens dat het wachten is op de ondertekening van dit akkoord. Ondertussen zitten we bijvoorbeeld al 1,5 jaar te wachten op broodnodige aanpassingen van de postcoderoos-regeling.

We moeten hiermee leven, en draagvlak en een goede organisatie zijn belangrijk. Soms moet je echter gewoon aan de slag gaan. Wij zijn er klaar voor.